

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området och till vissa lagar som har samband med den (RP 29/2017 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och förvaltningsutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- förvaltningsutskottet FvUU 12/2017 rd
- grundlagsutskottet GrUU 18/2017 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tanja Innanen, justitieministeriet
- polisöverinspektör Sami Ryhänen, inrikesministeriet
- justitieombudsmannasekreterare Minna Ketola, Riksdagens justitieombudsmans kansli
- tingsdomare Anu Juho, Helsingfors tingsrätt
- statsåklagare Tuuli Eerolainen, Riksåklagarämbetet
- kriminalöverinspektör Sanna Palo, centralkriminalpolisen
- bevakningschef Esko Hirvonen, Tullen
- advokat Mervi Salo, Finlands Advokatförbund
- professor Raimo Lahti
- biträdande professor Sakari Melander.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- finansministeriet
- Helsingfors åklagarämbete
- Polisstyrelsen
- Gränsbevakningsväsendet.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området. Direktivet innehåller bestämmelser om förfarandet i fråga om rättslig hjälp mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen för inhämtande av bevis i straffrättsliga ärenden. Direktivet ingår i det regelverk för straffrättsligt samarbete som grundar sig på principen om ömsesidigt erkännande och ersätter i regel de övriga författningarna och rättsakterna om rättslig hjälp mellan medlemsstaterna. Direktivet antogs i april 2014.

I propositionen föreslås det också ändringar som följer av direktivet i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden, lagen om verkställighet i Europeiska unionen av frysningsbeslut av egendom eller bevismaterial, tvångsmedelslagen och lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål. Vidare föreslås att lagen om genomförande av rambeslutet om en europeisk bevisinhämtningsorder upphävs.

Lagarna avses träda i kraft den 22 maj 2017 eller så snart som möjligt efter det.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Den föreslagna lagstiftningen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området. Direktivet innehåller bestämmelser om förfarandet vid rättslig hjälp mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen för inhämtande av bevis i straffrättsliga ärenden. Lagutskottet gav under förhandlingarna om direktivet flera utlåtanden om direktivförslaget (LaUU 15/2010 rd, LaUU 19/2010 rd, LaUU 5/2011 rd och LaUU 9/2013 rd).

Direktivet ingår i EU:s regelverk för straffrättsligt samarbete, som grundar sig på principen om ömsesidigt erkännande. Det ersätter huvudsakligen det gällande regelverket om straffrättslig hjälp i förhållande till de medlemsstater som tillämpar direktivet. I tillämpningsområdet ingår exempelvis hörande av vittnen, sakkunniga och parter i syfte att inhämta bevis samt användning av tvångsmedel och utlämnande av information enligt tvångsmedelslagen. I ett förfarande enligt direktivet ersätts begäranden om rättslig hjälp med utfärdande av utredningsorder.

Det föreslås att direktivet genomförs genom en så kallad blandad genomförandemetod. Enligt den föreslagna genomförandelagen ska de bestämmelser i direktivet som hör till området för lagstiftningen iakttas som lag i Finland. Dessutom införs i lagen en del bestämmelser som preciserar sakinnehållet i direktivet.

Sammantaget sett anser lagutskottet att propositionen är behövlig och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Hur direktivet föreslås bli genomfört

Betänkande LaUB 7/2017 rd

Direktivet föreslås bli genomfört genom en så kallad blandad genomförandemetod. Genom en hänvisning till direktivet föreskrivs det att de bestämmelser i direktivet som hör till området för lagstiftningen ska gälla som lag i Finland (lagförslag 1). Dessutom innehåller genomförandelagen materiella bestämmelser som behövs för att uppfylla och tillämpa förpliktelseerna i direktivet. Regeringen säger i propositionen (RP, s. 9) att för lagtillämparen är en omfattande materiell genomförandelag (så kallad transformering) klarare än en blandad lag. Regeringen motiverar den valda lösningen med att en materiell genomförandelag medför en risk för att det i lagen införs bestämmelser som avviker från artikeltexten i direktivet. Regeringen säger i propositionen att den föreslagna genomförandemetoden sålunda mer entydigt motsvarar direktivets innehåll och syfte än en materiell genomförandemetod.

Lagutskottet anser att den blandade genomförandemetoden kan vara svårtolkad för lagtillämparen. Också förvaltningsutskottet har fäst avseende vid detta i sitt utlåtande om propositionen (FvUU 12/2017 rd). Den blandade genomförandemetoden har ändå använts också tidigare, till exempel i samband med genomförande av rambeslut. Som norm för harmonisering av lagstiftningen påminner ett rambeslut om ett direktiv. Lagutskottet har ett flertal gånger konstaterat att den blandade genomförandemetoden bör tillämpas endast efter noggrant övervägande vid genomförandet av rambeslut (LaUB 7/2010 rd, LaUB 4/2011 rd och LaUB 10/2012 rd).

Grundlagsutskottet framhåller i sitt utlåtande om propositionen (GrUU 18/2017 rd) EU-rättens krav på genomförandereglering. Grundlagsutskottet säger i utlåtandet att i det här fallet har direktivet så detaljerade och exakta bestämmelser att de kan genomföras med en blandad teknik. Mot bakgrund av detta anser lagutskottet att den föreslagna genomförandemetoden kan godtas i det här fallet. Lagutskottet framhåller ändå att grundlagsutskottet har uttryckt sin oro över att den blandade genomförandemetoden gör det svårare att tillämpa den uppenbara uppgångspunkten, nämligen att den behöriga myndigheten måste kunna tillämpa lagen utan svårigheter eftersom det handlar om straffprocessuella bestämmelser. Lagutskottet betonar liksom grundlagsutskottet att huvudregeln måste vara att tillämpa en materiell genomförandemetod som bättre än den föreslagna metoden säkerställer att lagstiftning med betydelsefull inverkan på de processuella rättigheter framgår direkt av den nationella lagstiftningen. Lagutskottet anser att den blandade genomförandemetoden bör tillgripas endast efter noggrant övervägande också när det gäller direktiv.

Förfarandet med fastställande av utredningsorder

I 22 § i lagförslag 1 föreskrivs det om de myndigheter som är behöriga att utfärda en utredningsorder. I Finland kan en utredningsorder utfärdas av en anställningsberättigad tjänsteman som har befogenheter som undersökningsledare vid polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet. Utredningsordern ska då fastställas av en åklagare. En utredningsorder kan också utfärdas av en åklagare, en tingsrätt, en hovrätt eller högsta domstolen.

Den föreslagna paragrafen grundar sig på artikel 2 c i i direktivet. Där sägs det att med utfärdande myndighet avses en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare. Enligt artikel 2 c ii kan den utfärdande myndigheten också vara någon annan myndighet som i det enskilda fallet handlar i egenskap av utredande myndighet i straffrättsliga förfaranden, med behörighet att besluta om bevisinhämtning i enlighet med nationell rätt. I dessa fall kräver artikel 2 c ii ändå uttryckligen att utredningsordern godkänns av en domare, domstol, undersökningsdomare eller all-

Betänkande LaUB 7/2017 rd

män åklagare. Bestämmelserna i artikeln ligger i linje med det som lagutskottet sade vid förhandlingarna om direktivet (se LaUU 15/2010 rd och LaUU 19/2010 rd).

I praktiken kommer utredningsordern i allmänhet att utföras av den tjänsteman som är undersökningsledare i det straffrättsliga ärende som utgör grunden för utredningsordern. Det krävs då att utredningsordern godkänns av åklagaren. Lagutskottet anser att det är viktigt att se till att godkännandeförfarandet inte förhalar det internationella myndighetssamarbetet.

Enligt motiven i propositionen (RP, s. 20) är huvudregeln att utredningsordern godkänns av den åklagare som utsetts till det straffrättsliga ärende som undersöks. Lagutskottet framhåller det som sägs i propositionsmotiven (RP, s. 20), dvs. att man ska sträva efter att göra godkännandet samtidigt som undersökningsledaren och åklagaren enligt de samarbetsförpliktelser som ingår i förundersökningslagen beslutar om inhämtande av bevis som behövs i utredningen. Det är då möjligt att undvika att godkännandeförfarandet förhalar undersökningen. I fråga om brådskande situationer konstaterar regeringen i propositionen att den åklagare som utsetts för ett visst straffrättsligt ärende inte alltid är anträffbar. Då bör vid behov en annan åklagare kunna godkänna utredningsordern. Lagutskottet anser att utfärdandet och godkännandet av en utredningsorder bör ordnas på ett så enkelt sätt som möjligt och på det sätt som bäst lämpar sig för det konkreta fallet. Det är viktigt att man genom jourarrangemang ser till att åklagarens godkännande kan fås under alla tider på dygnet. Också med tanke på brådskande situationer bör förundersökningsmyndigheten och åklagarmyndigheten i praktiken komma överens om rutiner som på bästa sätt säkerställer ett snabbt och effektivt förfarande och gör det möjligt att till exempel vidta förberedande åtgärder vid behov. Lagutskottet framhåller vikten av samarbete mellan och utbildning för förundersökningsmyndigheterna och åklagarmyndigheterna så att förfarandet fungerar. En behörig tillämpning av direktivet kräver att man kan komma överens om gemensamma förfaringssätt.

Tillfälligt överförande av frihetsberövade personer och anonym bevisning

I 12, 13, 20 och 23 § lagförslag 1 ingår det bestämmelser om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer. Enligt uppgifter till lagutskottet är bestämmelserna om förfarandet vid överförande av frihetsberövade personer oklara och bristfälliga. Förfarandet klarläggs inte heller i motiveringen till propositionen. Justitieministeriet har, på det sätt som utskottet redogör för närmare i detaljmotiveringen nedan, i samarbete med Helsingfors tingsrätt och riksåklagarämbetet berett kompletterande förslag till bestämmelser och motivering till de paragrafer som nämns ovan.

I 15 § i lagförslag 1 ingår det bestämmelser om hörande genom videokonferens eller per telefon. I 2 mom. föreskrivs det om så kallad anonym bevisning. Enligt uppgifter till lagutskottet är också bestämmelserna om anonym bevisning oklara och bristfälliga. Justitieministeriet har, på det sätt som utskottet redogör för i detaljmotiveringen nedan, i samarbete med Helsingfors tingsrätt och riksåklagarämbetet berett kompletterande förslag till bestämmelser och motivering till de paragrafer som nämns ovan.

De föreslagna kompletterande bestämmelserna om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer och anonym bevisning ändrar inte de centrala principerna i de bestämmelser som regeringen föreslår i sin proposition utan preciserar och klarlägger de förfaringssätt som ska användas.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

Trots det som sägs ovan anser lagutskottet att det med tanke på en behörig behandling av regeringens propositioner och kvaliteten på lagberedningen är beklagligt att det överlämnas bristfälliga propositioner till riksdagen. Lagutskottet anser att det är viktigt att det finns tillräckliga resurser för lagberedningen också vid justitieministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området

5 §. Verkställande myndigheter. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om verkställande myndigheter. Enligt 3 mom. fattas beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder av den myndighet vars behörighet skulle omfatta den åtgärd som begärs i utredningsordern, om brottet hade begåtts i Finland under motsvarande förhållanden. Tingsrätten eller åklagaren beslutar dock också om erkännande och verkställighet, om detta ska anses vara ändamålsenligt på grund av en begäran från den utfärdande myndigheten eller annars.

Lagutskottet fäster uppmärksamhet vid att det inte utifrån formuleringen i propositionen framgår vilken den behöriga myndigheten är i en situation där det handlar om ett så kallat listat brott enligt 9 § 4 mom. och gärningen inte är straffbar också i Finland. Också förvaltningsutskottet har påpekat detta i sitt utlåtande om propositionen (FvUU 12/2017 rd, s 3—4). Lagutskottet konstaterar att en gärning som inte utgör brott i Finland kan vara grund för en utredningsorder också i fråga om andra situationer än de som kräver tvångsmedel. Med anledning av det som sägs ovan föreslår lagutskottet att den första meningen i 5 § 3 mom. preciseras så att beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder fattas av den myndighet vars behörighet skulle omfatta den åtgärd som begärs i utredningsordern i en motsvarande situation i Finland.

7 §. Fastställelse av beslut om erkännande och verkställighet. Enligt den föreslagna paragrafen kan polis-, gränsbevaknings- och tullmyndigheten föra ett beslut genom vilket erkännande och verkställighet av en utredningsorder har vägrats till åklagaren för fastställelse. Bestämmelsen är avsedd för situationer där det i praktiken även kan bli aktuellt att ett beslut om vägran att erkänna och verkställa en utredningsorder behöver fattas av en rättslig myndighet i förundersökningsfasen (se RP, s. 22 och 96).

I propositionsmotiven sägs det (RP, s. 96) att åklagaren då antingen fastställer förundersökningsmyndighetens beslut om vägran av erkännande och verkställighet eller fattar ett beslut om att erkänna och verkställa utredningsordern. Lagutskottet konstaterar för klarhetens skull att om åklagaren fastställer ett beslut om vägran, kan åklagaren också ändra eller komplettera grunderna för vägran.

12 §. Tillfälligt överförande av frihetsberövade från Finland till andra medlemsstater.

Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om tillfälligt överförande av frihetsberövade från Finland till andra medlemsstater.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

I 1 mom. sägs det att beslut om tillfälligt överförande av en frihetsberövad person från Finland till en annan EU-medlemsstat i fall som avses i artiklarna 22 och 23 i direktivet fattas av den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. Vid behandlingen av ärendet iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs om behandling av häktningsärenden i tvångsmedelslagen. Den berörda personen ska ges tillfälle att bli hörd. Samtidigt ska personen tillfrågas om han eller hon ger sitt samtycke till överförandet. Samtycke ska ges skriftligen. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt. I 2 mom. föreskrivs det att den som ska överföras har rätt att anlita biträde. En försvarare ska förordnas för honom eller henne, om han eller hon begär det. Försvararen ska betalas en skälig ersättning som bestäms av tingsrätten och som staten ska svara för. Om förordnande av försvarare på tjänstens vägnar liksom i övrigt om försvarare gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 2 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997). I 3 mom. sägs det att den tid som en person varit berövad friheten med anledning av tillfälligt överförande i Finland räknas personen till godo på det sätt som föreskrivs i 6 kap. 13 § i strafflagen (39/1889).

På det sätt som utskottet säger i sina överväganden har propositionens bestämmelser om förfarandet vid tillfälligt överförande varit oklara och bristfälliga. Därför har justitieministeriet i samarbete med Helsingfors tingsrätt och riksåklagarämbetet berett nya kompletterande förslag till bestämmelser och motivering till dem. Bestämmelserna behandlas nedan. De nya 1—6 mom. ersätter 1—2 mom. i regeringens proposition. Det föreslagna 3 mom. i propositionen blir 7 mom. Enligt uppgift ändrar de föreslagna nya bestämmelserna inte de centrala principerna i de bestämmelser som regeringen föreslår i sin proposition utan preciserar och klarlägger de förfaringsätt som ska användas. Motiveringen nedan gäller de nya kompletterande bestämmelserna. Motsvarande kompletterande bestämmelser om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer har beretts till 13, 20 och 23 §.

Enligt 12 § 1 mom. i det kompletterade förslaget fattar den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. beslut om erkännande och verkställighet av en sådan utredningsorder enligt artikel 22 i direktivet som utfärdats av en annan medlemsstat och som gäller tillfälligt överförande av en frihetsberövad person från Finland till den medlemsstaten.

I bestämmelsen nämns inte längre överförande enligt artikel 23, såsom i propositionen, utan om detta föreskrivs det endast i 23 § 3 mom. i den föreslagna genomförandelagen till direktivet. Det beror på att det då handlar om att utfärda en utredningsorder i Finland.

Enligt förslaget ska tingsrätten behandla ärendet med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs om behandling av häktningsärenden i tvångsmedelslagen. I 6 mom. föreslås det en hänvisningsbestämmelse om detta. Bestämmelserna om förfarandet klargörs i paragrafen till behövliga delar i förhållande till tvångsmedelslagens bestämmelser om häktningsärenden.

Enligt 12 § 2 mom. i det kompletterade förslaget ska en åklagare som avses i 5 § 2 mom. hos tingsrätten göra en framställning om att denna fattar beslut om erkännande och verkställighet. Framställningen ska göras skriftligen och i den ska uppges grunderna för vägran. Den utredningsorder som utfärdats av den andra medlemsstaten ska fogas till framställningen.

Ett ärende om tillfälligt överförande kommer således till tingsrätten för behandling på framställning av en åklagare som avses i 5 § 2 mom. Detta bör anses vara lämpligt, eftersom det kan finnas

Betänkande LaUB 7/2017 rd

frågor som behöver utredas i ärendet och detta på ett naturligt sätt lämpar sig för åklagaren. Framställningen ska göras skriftligen och i den ska uppges grunderna för vägran. Åklagaren ska alltså underrätta tingsrätten om det enligt honom eller henne finns grunder för vägran som ska tillämpas i ärendet. Framställningen kan också innehålla andra uppgifter, t.ex. en kort redogörelse för vad det handlar om. Den utredningsorder som utfärdats av den andra medlemsstaten ska fogas till framställningen. Utredningsordern kan vara avfattad på något av de språk som anges i den föreslagna 21 §.

Förfarandet innebär att den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten ska översända utredningsordern till en åklagare som avses i 5 § 2 mom. Åklagaren gör sedan en framställning hos tingsrätten om att denna ska fatta beslut om erkännande och verkställighet. Förfarandet ska iaktas oberoende av om ärendet är i förundersöknings- eller domstolsfasen i den andra medlemsstaten. Kommissionen ska i enlighet med direktivet underrättas om att en utredningsorder i Finland översänds till åklagaren och att beslut fattas av tingsrätten.

Enligt 12 § 3 mom. i det kompletterade förslaget ska en försvarare förordnas för den som ska överföras. Försvararen ska betalas en skälig ersättning som bestäms av tingsrätten och som staten ska svara för. På förordnande av försvarare liksom i övrigt på försvarare tillämpas vad som föreskrivs i 2 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

En försvarare bör anses behövlig, eftersom det handlar om frihetsberövade personer.

Enligt 12 § 4 mom. i det kompletterade förslaget ska den som ska överföras höras personligen. Åklagaren och försvararen ska vara närvarande vid sammanträdet. Samtycke till överförandet ska ges vid sammanträdet, och samtycket ska antecknas i protokollet. Innan samtycket ges ska den person som ska överföras upplysas om vad samtycket innebär för behandlingen av ärendet.

Genom det föreslagna förfarandet kan det säkerställas att ärendet kan utredas på ett tillräckligt sätt. Förfarandet säkerställer också att samtycke ges på behörigt sätt.

Som det sägs ovan ska det som föreskrivs om behandling av häktningsärenden i tvångsmedelslagen iaktas i tillämpliga delar. Av särskild betydelse med tanke på det sammanträde som ordnas i ärendet är 3 kap. 6 § 4 mom. i tvångsmedelslagen. Enligt momentet kan videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i handläggningen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra användas vid handläggningen av ett ärende, om domstolen anser att det är lämpligt.

Enligt 12 § 5 mom. i det kompletterade förslaget ska den som ska överföras underrättas om tingsrättens beslut och om rätten att söka ändring i beslutet i enlighet med 20 § 5 mom.

Till skillnad från när det gäller beslut i häktningsärenden får beslutet överklagas genom besvär enligt 20 § 5 mom. med iakttagande av vad som föreskrivs om sökande av ändring i beslut av tingsrätten.

Enligt 12 § 6 mom. i det kompletterade förslaget iaktas vid behandlingen av ärendet i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om behandling av häktningsärenden i tvångsmedelslagen.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

Hänvisningen till behandlingen av häktningsärenden i tvångsmedelslagen innebär att särskilt bestämmelserna om sammanträdet i tingsrätten ska tillämpas. Det centrala är att tingsrätten är domför också när den består av ordföranden ensam (TVL 3:1.2). Enligt det föreslagna 1 mom. är den behöriga domstolen ändå den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. i förslaget. I den föreslagna paragrafen klarläggs det i förhållande till 3 kap. 2 och 3 § i tvångsmedelslagen hur och genom vems försorg ärendet kommer till tingsrätten för behandling. På behandlingen av ärendet tillämpas inte procedurbestämmelserna om tidsfrister för handläggningen i tvångsmedelslagens 3 kap. (TVL 3:4, 3:5, 3:9, 3:11, 3:12 och 3:15). Däremot ingår det bestämmelser om de tillämpliga tidsfristerna i direktivet. I den föreslagna paragrafen klarläggs det i förhållande till 3 kap. 6 § i tvångsmedelslagen vem som ska vara närvarande vid sammanträdet när ärendet behandlas. Som det sägs ovan möjliggör nämnda 3 kap. 6 § 4 mom. användning av videokonferens vid behandlingen av ett ärende. Inte heller tvångsmedelslagens 3 kap. 8 § kan anses lämpa sig för förfarandet. Kapitlets 10 § 1 mom. kan tillämpas på det beslut som meddelas, men 10 § 2 mom. lämpar sig inte för ärendet. Det beslut som meddelas ska innehålla uppgifter om ärendet och grunderna för beslutet. Inte heller kapitlets 13, 14, 16 och 17—20 § lämpar sig för förfarandet. Också offentligheten för ett ärende bestäms enligt bestämmelserna om häktningsärenden i tvångsmedelslagen, med beaktande av regleringen i den föreslagna 25 §.

I 12 § 7 mom. i det kompletterade förslaget sägs det att den tid som en person varit berövad friheten med anledning av tillfälligt överförande i Finland räknas personen till godo på det sätt som föreskrivs i 6 kap. 13 § i strafflagen. Bestämmelsen motsvarar det som regeringen föreslår i 3 mom.

Lagutskottet anser utifrån de uppgifter som utskottet har fått att de nya kompletterade förslagen som ersätter bestämmelserna i 12 § i regeringens proposition är motiverade. Lagutskottet föreslår att 12 § 1 och 2 mom. i propositionen ersätts med de nya 1—6 mom. som behandlats ovan och att 3 mom. i propositionen blir nytt 7 mom.

13 §. Överförande av frihetsberövade från andra medlemsstater till Finland, transitering samt hållande i förvar. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer från andra medlemsstater till Finland. Paragrafen innehåller också bestämmelser om transitering och om hållande i förvar i en sådan situation. Beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder enligt artikel 23 i direktivet på grundval av vilken en frihetsberövad person tillfälligt får överföras från den utfärdande medlemsstaten i Europeiska unionen till Finland samt beslut om transitering av en frihetsberövad person genom finskt territorium fattas enligt 1 mom. av en åklagare som avses i 5 § 2 mom. Uppgifter om identiteten på och utredningsordern för den person som ska transiteras genom Finland ska översändas till den åklagare som beslutar om transiteringen. Enligt 2 mom. ska en person som har överförts till eller som transiteras genom Finland hållas i förvar, om inte den medlemsstat från vilken personen har överförts begär att han eller hon ska frigges. I fråga om hållandet i förvar ska i tillämpliga delar iaktas vad som föreskrivs i häktningslagen (768/2005).

På det sätt som utskottet konstaterar i sina överväganden ovan och i detaljmotiveringen till 12 § har propositionens bestämmelser om förfarandet vid tillfälligt överförande varit oklara och brist-

Betänkande LaUB 7/2017 rd

fälliga. Därför har justitieministeriet i samarbete med Helsingfors tingsrätt och riksåklagarämbetet berett nya bestämmelser. Av samma anledning har justitieministeriet också berett kompletteringar till 13 §.

Enligt 13 § 1 mom. i det kompletterade förslaget fattas beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder enligt artikel 23 i direktivet som utfärdats av en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som gäller tillfälligt överförande av en frihetsberövad person från den medlemsstaten till Finland av en åklagare som avses i 5 § 2 mom.

Enligt 2 mom. i det kompletterade förslaget fattas även beslut om transitering av en frihetsberövad person genom finskt territorium av en åklagare som avses i 5 § 2 mom. Den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten ska översända uppgifter om identiteten på och utredningsordern för den person som ska transiteras genom Finland till den åklagare som beslutar om transiteringen.

I 3 mom. i det kompletterade förslaget sägs det att en person som har överförs till eller som transiteras genom Finland ska hållas i förvar, om inte den medlemsstat från vilken personen har överförs begär att han eller hon ska frigges. I fråga om hållandet i förvar ska i tillämpliga delar iaktas vad som föreskrivs i häktningsslagen (768/2005).

Enligt det kompletterade förslaget ändras 13 § i regeringens proposition således så att bestämmelserna om transitering i 1 mom. avskiljs och blir ett separat 2 mom. Bestämmelserna om hållande i förvar i 2 mom. i regeringens proposition flyttas därmed till 3 mom. De bestämmelser avseende artikel 23 som kvarstår i 1 mom. klarläggs så att det tydligare framgår av bestämmelsen att det handlar om en utredningsorder som utfärdats av en annan EU-medlemsstat och som gäller tillfälligt överförande av en frihetsberövad person från den medlemsstaten till Finland.

Lagutskottet anser utifrån de uppgifter som utskottet har fått att de nya kompletterade förslagen som preciserar bestämmelserna i 13 § i regeringens proposition är motiverade. Lagutskottet föreslår att 13 § 1 och 2 mom. ändras på det sätt som anges ovan och att 2 mom. i propositionen blir nytt 3 mom. Lagutskottet föreslår också att paragrafens *rubrik* av tydlighetsskäl kompletteras med ordet tillfälligt, så att rubriken överensstämmer med rubriken för 12 §.

15 §. Hörande genom videokonferens eller per telefon. Den föreslagna paragrafen i regeringens proposition innehåller bestämmelser om hörande genom videokonferens eller per telefon. I 2 mom. föreskrivs det om så kallad anonym bevisning. Momentet föreskriver att om det i utredningsordern begärs att ett vittne ska höras utan att hans eller hennes identitet och kontaktuppgifter avslöjas, är en förutsättning för sådant hörande att vittnet har beviljats anonymitet i den stat som utfärdat utredningsordern och att anonymitet också skulle ha kunnat beviljas enligt 5 kap. 11 a § 1 mom. i lagen om rättegång i brottmål. Beslut om hörande fattas av tingsrätten. Anonymitet kan också beviljas av tingsrätten med iakttagande av vad som föreskrivs i 5 kap. 11 a—11 e § i lagen om rättegång i brottmål, sedan tingsrätten hört den utfärdande myndigheten.

Såsom utskottet konstaterar i sina överväganden ovan är också bestämmelserna om anonym bevisning oklara och bristfälliga. Därför har justitieministeriet i samarbete med Helsingfors tingsrätt och riksåklagarämbetet berett nya kompletterande förslag till bestämmelser och motivering

Betänkande LaUB 7/2017 rd

till dem. Bestämmelserna behandlas nedan. De nya 2—6 mom. som föreslås ersätta 2 mom. i regeringens proposition. Den föreslagna bestämmelsen i 3 mom. i propositionen föreslås bli 7 mom. Enligt uppgift ändrar de föreslagna nya bestämmelserna inte de centrala principerna i de bestämmelser som regeringen föreslår i sin proposition utan preciserar och klarlägger de förfaringssätt som ska användas. Motiveringen nedan gäller de nya kompletterande bestämmelserna.

Enligt 15 § 2 mom. i det kompletterade förslaget kan den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. på skriftlig begäran av den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten besluta att en person ska höras som vittne utan att hans eller hennes identitet och kontaktuppgifter avslöjas (anonymt vittne), om

- 1) vittnet har beviljats anonymitet i den utfärdande medlemsstaten, och
- 2) anonymitet också skulle kunna beviljas enligt 5 kap. 11 a § 1 mom. i lagen om rättegång i brottmål i en motsvarande situation.

Enligt 15 § 3 mom. i det kompletterade förslaget kan tingsrätten besluta om anonymitet också på skriftlig ansökan av åklagaren eller den misstänkte eller svaranden, om anonymitet skulle kunna beviljas enligt 5 kap. 11 a § 1 mom. i lagen om rättegång i brottmål i en motsvarande situation. Den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten ska höras i saken.

Bestämmelserna i de ovannämnda 2 och 3 mom. betyder att anonymitet enligt 2 mom. kan beviljas för det första om anonymitet redan har beviljats i en annan medlemsstat och den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten begär det. Enligt 3 mom. kan anonymitet också beviljas första gången i Finland.

I situationer enligt såväl 2 som 3 mom. ska också de materiella förutsättningar för att bevilja anonymitet som anges i 5 kap. 11 a § 1 mom. i lagen om rättegång i brottmål vara uppfyllda i en motsvarande nationell situation. Förslaget motsvarar till dessa delar det som föreslås i regeringens proposition.

I förslaget klargörs det att den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten i en situation som avses i 2 mom. ska framställa en skriftlig begäran om saken. Begäran kan också ingå i utredningsordern. I förslaget klargörs det dessutom att i en situation enligt 3 mom. där anonymitet beviljas första gången i Finland ska ansökan göras av åklagaren eller den misstänkte eller svaranden, i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. i lagen om rättegång i brottmål. Den behöriga åklagaren specificeras inte närmare i paragrafen. I praktiken är det fråga om en åklagare som är behörig inom den tingsrätts område som sköter hörandet. Om det i en situation enligt 3 mom. efter det att utredningsordern har kommit till tingsrätten visar sig att anonymitet behöver beviljas, ska tingsrätten kontakta åklagaren, som ska vidta åtgärder på samma sätt som i ett nationellt ärende.

Till skillnad från det som regeringen föreslår i sin proposition ska enligt förslaget bestämmelserna enligt 5 kap. 11 a—11 e § i lagen om rättegång i brottmål gälla i tillämpliga delar i de situationer som avses i både 2 och 3 mom., på det sätt som anges när det gäller 6 mom. nedan. I de föreslagna bestämmelserna klargörs det i vilka situationer avvikelser ska göras från regleringen enligt lagen om rättegång i brottmål.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

En skillnad jämfört med nationella situationer är att man när anonymitet första gången beviljas i Finland enligt 3 mom. i saken ska höra den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten. Som det konstateras i propositionen (RP, s. 102) är syftet i synnerhet att utreda tillåtligheten av anonym bevisning enligt lagstiftningen i den utfärdande medlemsstaten.

Enligt 15 § 4 mom. i det kompletterade förslaget ska begäran eller ansökan eller dess bilagor innehålla uppgift om vem den person är som enligt yrkande ska höras som anonymt vittne, en redogörelse för personens vilja att bli hörd som anonymt vittne samt uppgift om de omständigheter och bevis som den utfärdande medlemsstaten eller sökanden åberopar som stöd för sitt yrkande.

Det klargörs således i 4 mom. att också en skriftlig begäran av den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten ska innehålla samma uppgifter som de som föreskrivs i 5 kap. 11 a § 2 mom. i lagen om rättegång i brottmål.

Enligt 15 § 5 mom. i det kompletterade förslaget ska den domare som har beslutat om anonym bevisning låta höra vittnet genom videokonferens enligt artikel 24. Om denna domare har förhinder att sköta hörandet, ska den domare som kommer i hans eller hennes ställe sätta sig in i det material som uppkommit i det förfarande där beslut om anonymitet fattades.

Enligt 2 mom. är den behöriga tingsrätten den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. i förslaget.

Enligt 15 § 6 mom. i det kompletterade förslaget tillämpas i övrigt på beslut om anonym bevisning vad som föreskrivs i 5 kap. 11 a—11 e § i lagen om rättegång i brottmål. Ett vittne får höras anonymt om beslutet har vunnit laga kraft eller om det ska iakttas enligt 3 mom. i nämnda 11 e §.

I bestämmelsen i 6 mom. klargörs det alltså att nämnda 5 kap. 11 a—11 e § i lagen om rättegång i brottmål ska tillämpas till den del det inte föreskrivs något annat. Enligt det kapitlets 11 b § 2 mom. handläggs ansökan om anonym bevisning i tingsrätten av tingsrättens ordförande. Sammanträdet kan även hållas vid en annan tid och på en annan plats än vad som föreskrivs om domstolens sammanträde. Också förfarandet enligt kapitlets 11 c § ska iakttas i tillämpliga delar, liksom bestämmelserna om offentlighet och sekretess i 11 d §. I fråga om sekretess ska också den föreslagna bestämmelsen i 25 § i direktivets genomförandelag beaktas. Också kapitlets 11 e § om besvärsrätt ska tillämpas.

Som det konstateras i propositionen (RP, s. 102) är däremot inte bestämmelserna i 17 kap. 33 § i rättegångsbalken om förfarandemässiga förutsättningar för hörande av ett vittne vid huvudförhandlingen tillämpliga när vittnen hörs anonymt enligt de föreslagna bestämmelserna, eftersom bestämmelsen i fråga är avsedd att bli tillämpad vid en huvudförhandling i Finland och i situationer där en utredningsorder verkställs är det inte fråga om det. Det föreslås ändå att 6 mom. ska kompletteras med en bestämmelse som motsvarar 17 kap. 33 § 2 punkten i rättegångsbalken. Enligt den får ett vittne höras om beslutet har vunnit laga kraft eller beslutet ska iakttas enligt 5 kap. 11 e § 3 mom. i lagen om rättegång i brottmål. Regleringen avviker från det egentliga erkännandet och verkställigheten av en utredningsorder, eftersom det vid beviljandet av anonymitet i sak inte handlar om detta.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

Lagutskottet anser utifrån de uppgifter som utskottet har fått att de nya kompletterade förslagen ovan som ersätter bestämmelserna om anonym bevisning i 15 § 2 mom. i regeringens proposition är motiverade. Lagutskottet föreslår att 2 mom. i regeringens proposition ersätts med de nya 2—6 mom. som behandlas ovan. Den föreslagna ändringen innebär att det föreslagna 3 mom. i propositionen blir 7 mom.

20 §. Ändringssökande. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om ändringssökande. I 5 mom. finns det bestämmelser om tillfälligt överförande av en frihetsberövad person. Enligt momentet får den person som ska överföras överklaga det i 12 § avsedda beslutet genom besvär med iakttagande av vad som föreskrivs om sökande av ändring i beslut av tingsrätten. Enligt momentet ska ärendet behandlas skyndsamt.

Lagutskottet fäster uppmärksamhet vid att 12 § efter de ändringar i den paragrafen som utskottet föreslår ovan inte längre direkt innehåller några bestämmelser om tillfälligt överförande enligt artikel 23. På det sätt som sägs i detaljmotiveringen till 23 § nedan föreslår utskottet en precisering av de nämnda bestämmelserna i 23 § 3 mom. som hänför sig till artikel 23.

Därför föreslår lagutskottet en teknisk precisering i 20 § 5 mom. så att hänvisningen till 12 § kompletteras med en hänvisning till ett beslut som avses i 23 § 3 mom.

23 §. Utfärdande av en utredningsorder. I paragrafen finns det bestämmelser om utfärdande av en utredningsorder. Enligt 3 mom. fattas beslut om utfärdande av en utredningsorder för tillfälligt överförande till den verkställande staten av en i Finland frihetsberövad person av den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. På förfarandet tillämpas i övrigt vad som i direktivet och i den aktuella lag föreskrivs om handläggning av saken i tingsrätten samt om tillfälligt överförande.

På det sätt som utskottet konstaterar i sina överväganden ovan och i detaljmotiveringen till 12 § har propositionens bestämmelser om förfarandet vid tillfälligt överförande varit oklara och bristfälliga. Därför har justitieministeriet i samarbete med Helsingfors tingsrätt och riksåklagarämbetet berett nya kompletterande förslag till bestämmelser och motivering till dem, också när det gäller 23 § 3 mom. Bestämmelserna behandlas nedan.

Enligt 23 § 3 mom. i det kompletterade förslaget fattas beslut om utfärdande av en utredningsorder enligt artikel 23 i direktivet för tillfälligt överförande till en annan medlemsstat i Europeiska unionen av en i Finland frihetsberövad person av den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. En åklagare som avses i 22 § ska hos tingsrätten göra en framställning om att denna fattar beslut om att utfärda en utredningsorder. På förfarandet tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 12 § 3—7 mom.

När det gäller utredningsorder om tillfälligt överförande som utfärdats av Finland ska en utredningsorder enligt artikel 22 i direktivet utfärdas av en myndighet som är behörig enligt 22 §. I situationer enligt artikel 22 i direktivet handlar det då om tillfälligt överförande till Finland av en person som frihetsberövats i en annan medlemsstat i Europeiska unionen. Som regeringen säger i propositionen (RP, s. 68) kräver detta inte särskild reglering. Utgångspunkten är att en utredningsorder ska utfärdas av förundersökningsmyndigheten och fastställas av åklagaren, om det handlar om förundersökningsfasen. I domstolsfasen ska framställningen göras av åklagaren, om det gäller åklagarens bevisning.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

I den föreslagna 23 § 3 mom. i regeringens proposition är det för sin del fråga om en utredningsorder för tillfälligt överförande enligt artikel 23 som utfärdats av en behörig myndighet i Finland. Här handlar det om tillfälligt överförande av en i Finland frihetsberövad person till en annan medlemsstat.

Utifrån den nya beredningen ändras 23 § 3 mom. jämfört med propositionen så att det klart och tydligt sägs att momentet gäller utfärdande av en utredningsorder enligt artikel 23 för tillfälligt överförande av en i Finland frihetsberövad person till en annan medlemsstat i Europeiska unionen. Beslut om denna överföring fattas av den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom., i enlighet med det som föreslås i propositionen. Dessutom klargörs bestämmelserna om förfarandet genom att momentet kompletteras med en bestämmelse enligt vilken en åklagare som avses i 22 § ska göra en framställning hos tingsrätten om att denna fattar beslut om utfärdande av en utredningsorder. Vidare preciseras momentet genom en ny bestämmelse enligt vilken på förfarandet i övrigt tillämpas vad som föreskrivs i 12 § 3—7 mom. I de föreslagna ändringarna är det fråga om att klarlägga förslagen i regeringens proposition, och det handlar alltså inte om innehållsliga ändringar.

Lagutskottet anser utifrån de uppgifter som utskottet har fått att det nya kompletterade förslaget som preciserar bestämmelserna i 23 § 3 mom. i regeringens proposition är motiverat. Utskottet föreslår att den föreslagna 23 § 3 mom. ändras på det sätt som anges ovan.

25 §. Hemlighållande, tystnadsplikt samt begränsningar i användningen av uppgifter. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om hemlighållande, tystnadsplikt och begränsningar i användningen av uppgifter. I 1 mom. föreskrivs det att på en utredningsorder som en behörig myndighet i en annan medlemsstat översänt till Finland och på verkställigheten av ordern i Finland tillämpas vad som föreskrivs om hemlighållande, tystnadsplikt och rätt att få information i ett motsvarande ärende i Finland. Enligt 2 mom. tillämpas på bevis, handlingar och uppgifter som överlämnats till Finland med stöd av en utredningsorder som utfärdats av en behörig finsk myndighet vad som föreskrivs om hemlighållande, tystnadsplikt och rätt att få information i ett motsvarande ärende i Finland. Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska enligt 3 mom. även de villkor och förfaranden iakttas som myndigheten i en annan medlemsstat har ställt för hemlighållande, tystnadsplikt eller begränsningar i användningen av uppgifterna.

Bestämmelser om tystnadsplikt och tystnadsrätt för tjänstemän som hör till polisens personal finns i 7 kap. i polislagen (872/2011). I 7 kap. 1 § i polislagen föreskrivs det om en särskilt tystnadsplikt i fråga om täckoperation, bevisprovokation genom köp och användning av informationskällor: man får inte lämna ut uppgifter som avslöjar identiteten hos en person som har lämnat information konfidentiellt eller deltagit i bevisprovokation genom köp eller en täckoperation, om utlämnandet av informationen kan äventyra den personens säkerhet. I 7 kap. 3 § i polislagen föreskrivs det om rätt för de som hör till polisens personal att inte lämna ut information om identiteten hos en person av vilken de i sitt anställningsförhållande har fått konfidentiell information och inte heller om sekretessbelagda taktiska eller tekniska metoder.

Lagutskottet påpekar att det inte föreskrivs om någon motsvarande tystnadsplikt eller tystnadsrätt för åklagare. Också förvaltningsutskottet fäster uppmärksamhet vid detta i sitt utlåtande (FvUU 12/2017 rd, s. 5) och säger att det kan medföra problem om en åklagare godkänner en i den föreslagna lagstiftningen avsedd utredningsorder som gäller användning av hemliga tvångsme-

Betänkande LaUB 7/2017 rd

del. Med anledning av det som sägs ovan menar lagutskottet att det behövs en bestämmelse om tystnadsplikt och tystnadsrätt för åklagare i genomförandelagen till direktivet. Det är motiverat att bestämmelsen jämför åklagarens tystnadsplikt och tystnadsrätt med förundersökningsmyndighetens i ett läge där åklagaren ska fastställa en utredningsorder. På åklagarens tystnadsplikt och tystnadsrätt tillämpas då samma bestämmelser som för förundersökningsmyndighetens del både när åklagaren fastställer utredningsordern och när åklagaren inte anser att det är motiverat att fastställa den. Med anledning av det som sägs ovan föreslår lagutskottet att 25 § kompletteras med ett nytt 4 mom., enligt vilket på tystnadsplikten och tystnadsrätten för en åklagare som på grundval av 22 § 1 mom. får en utredningsorder för fastställelse tillämpas vad som föreskrivs om tystnadsplikt och tystnadsrätt för förundersökningsmyndigheten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2—6 i proposition RP 29/2017 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 29/2017 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

Betänkande LaUB 7/2017 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Genomförande av direktivet

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, nedan *direktivet*, ska iakttas som lag, om inte något annat följer av denna lag.

Statsrådets allmänna sammanträde kan när denna lag träder i kraft besluta att ett gällande internationellt avtal eller en gällande internationell överenskommelse som avses i artikel 34.3 i direktivet fortsättningsvis ska tillämpas.

2 §

Tillämpningsområde

I enlighet med direktivet och denna lag

1) erkänns och verkställs en europeisk utredningsorder, nedan *utredningsorder*, som utfärdats av en behörig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som myndigheten har sänt till Finland,

2) sänds en sådan utredningsorder på det straffrättsliga området som utfärdats av en behörig myndighet i Finland till en annan medlemsstat i Europeiska unionen för att erkännas och verkställas.

Lagen tillämpas inte i förhållande till republiken Irland och Konungariket Danmark.

3 §

Utredningsorderns innehåll och form

Utredningsordern ska utfärdas i enlighet med artikel 5 i direktivet på en blankett enligt formuläret i bilagan till direktivet (EUT L 130, 1.5.2014).

4 §

Centralmyndighet

Justitieministeriet är den centralmyndighet som avses i artikel 7.3 i direktivet. Justitieministeriet ska bistå de behöriga myndigheterna i kommunikationen för att översända utredningsordern.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

2 kap.

Erkännande och verkställighet i Finland av en utredningsorder

5 §

Verkställande myndigheter

Verkställande myndigheter enligt artikel 2 d i direktivet är i Finland polis-, gränsbevaknings- och tullmyndigheterna.

Verkställande myndigheter är också Helsingfors tingsrätt samt åklagarna inom Helsingfors tingsrätts domkrets. Hörande av vittnen, sakkunniga och parter i en domstol sköts dock av den tingsrätt inom vars domkrets den som ska höras har sin hemvist eller sin bostads- eller vistelseort. Av särskilda skäl kan också en annan tingsrätt eller åklagare vara verkställande myndighet.

Beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder fattas av den myndighet vars behörighet skulle omfatta den åtgärd som begärs i utredningsordern **i en motsvarande situation i Finland**. Tingsrätten eller åklagaren beslutar dock också om erkännande och verkställighet, om detta ska anses vara ändamålsenligt på grund av en begäran från den utfärdande myndigheten eller annars.

6 §

Registrering av beslut om erkännande och verkställighet

Den verkställande myndigheten ska registrera ett beslut om erkännande och verkställighet.

7 §

Fastställelse av beslut om erkännande och verkställighet

Polis-, gränsbevaknings- och tullmyndigheten kan föra ett beslut genom vilket erkännande och verkställighet av en utredningsorder har vägrats till åklagaren för fastställelse.

8 §

Verkställighet av en utredningsorder

En utredningsorder verkställs med iakttagande av förfarandet enligt finsk lag, om det inte föreskrivs något annat i direktivet eller i denna lag.

När den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. sköter hörandet av vittnen, sakkunniga eller parter, ska åklagaren vara närvarande vid behandlingen av ärendet, om tingsrätten anser att det behövs.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

9 §

Användning av tvångsmedel

I syfte att verkställa en utredningsorder får utföras beslag samt kopiering av handlingar, genomsökning och föreläggande att säkra data, avspärning av utredningsplatser och utredningsobjekt, prov för att konstatera intag av alkohol eller andra berusningsmedel, upptagande av signalement, bestämning av DNA-profiler, teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teleövervakning, inhämtande av lägesuppgifter för att nå misstänka och dömda, inhämtande av basstationsuppgifter, systematisk observation, förtäckt inhämtande av information, teknisk observation, täckoperationer, bevisprovokation genom köp, styrd användning av informationskällor och kontrollerade leveranser.

Om verkställigheten av en utredningsorder kräver att ett tvångsmedel enligt 1 mom. används, är en förutsättning för användningen av tvångsmedlet att användningen av det skulle vara tillåten enligt finsk lag, om den gärning som ligger till grund för utredningsordern hade begåtts i Finland under motsvarande förhållanden.

Om användningen av tvångsmedel inte i tvångsmedelslagen (806/2011) har begränsats till vissa brott eller till en straffbarhetsströskel förutsätter användningen av tvångsmedel dock inte att den gärning som ligger till grund för utredningsordern skulle vara straffbar enligt finsk lag, om den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 11.1 g i direktivet har uppgett att det är fråga om en gärning enligt 4 mom. för vilken det strängaste straffet enligt lagen i den utfärdande staten är ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i tre år eller mer.

De gärningar som avses i 3 mom. är

- 1) deltagande i en kriminell organisation,
- 2) terrorism,
- 3) människohandel,
- 4) sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi,
- 5) olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen,
- 6) olaglig handel med vapen, ammunition och sprängmedel,
- 7) korruption,
- 8) bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska unionens finansiella intressen enligt konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (FördrS 85/2002),
- 9) tvätt av vinning av brott,
- 10) penningförfalskning, inklusive euroförfalskning,
- 11) it-brottslighet,
- 12) miljöbrott, inklusive olaga handel med hotade djurarter och utrotningshotade växtarter och växtsorter,
- 13) hjälp till olovlig inresa och vistelse,
- 14) mord, grov misshandel och orsakande av svår kroppsskada,
- 15) olaglig handel med mänskliga organ och vävnader,
- 16) människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan,
- 17) rasism och främlingsfientlighet,
- 18) organiserad stöld eller väpnat rån,
- 19) olaglig handel med kulturföremål, inklusive antikviteter och konstverk.
- 20) svindleri,

Betänkande LaUB 7/2017 rd

- 21) beskyddarverksamhet och utpressning,
- 22) förfalskning och piratkopiering,
- 23) förfalskning av administrativa dokument och handel med förfalskningar,
- 24) förfalskning av betalningsmedel,
- 25) olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxsubstanser,
- 26) olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen,
- 27) handel med stulna fordon,
- 28) våldtäkt,
- 29) mordbrand,
- 30) brott som omfattas av internationella brottmålsdomstolens behörighet,
- 31) kapning av flygplan eller fartyg,
- 32) sabotage.

Vad som föreskrivs i 2 och 3 mom. gäller dock inte verkställigheten av en utredningsorder när det gäller penningtvättsbrott i en situation där den som misstänks för det brott som avses i utredningsordern är delaktig i det brott genom vilket egendom fränhänts någon eller vinning erhållits, och inte heller ett sådant föreläggande att säkra data som avses i 8 kap. 24 § i tvångsmedelslagen.

Tillstånd till kontrollerade leveranser kan beviljas, om förutsättningarna enligt 2 § 1 mom. och 3 § i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) uppfylls i fråga om den gärning som ligger till grund för utredningsordern.

På förfarandet vid fattandet av beslut om användning av tvångsmedel och förfarandet vid användningen av tvångsmedel ska tvångsmedelslagen tillämpas.

Avser utredningsordern att en person som är misstänkt för ett brott eller som är svarande i ett brottmål som är anhängigt i en annan medlemsstat ska höras vid förundersökning eller domstol, får den som ska höras inte anhållas, häktas eller meddelas reseförbud med anledning av den gärning som ligger till grund för utredningsordern.

10 §

Utlämnande av överskottsinformation och signalement

Om det för verkställigheten av en utredningsorder krävs att sådan överskottsinformation som avses i 10 kap. 55 § i tvångsmedelslagen lämnas ut till en annan medlemsstat i Europeiska unionen, är en förutsättning för utlämnandet att informationen i enlighet med 56 § i det kapitlet skulle få användas i en motsvarande situation i Finland.

På utlämnande av sådan information som avses i 9 kap. 3 § 2 mom. i tvångsmedelslagen tillämpas vad som föreskrivs i det momentet.

11 §

Rätt att vägra vittna och yttra sig

Den som på grund av en utredningsorder som utfärdats av en annan medlemsstat hörs vid en finsk domstol i egenskap av vittne eller sakkunnig eller infinner sig för att höras vid förundersökning har rätt att vägra att vittna eller yttra sig, om han eller hon har rätt eller skyldighet därtill enligt finsk lag eller enligt lagen i den utfärdande medlemsstaten. Den utfärdande medlemsstatens

Betänkande LaUB 7/2017 rd

lag beaktas, om rätten eller skyldigheten att vägra vittna har konstaterats i utredningsordern eller om den utfärdande myndigheten bekräftar detta på begäran av den behöriga finska myndigheten.

12 §

Tillfälligt överförande av frihetsberövade från Finland till andra medlemsstater

Beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder enligt artikel 22 i direktivet som utfärdats av en annan medlemsstat och som gäller tillfälligt överförande av en frihetsberövad person från Finland till den medlemsstaten fattas av den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom.

En åklagare som avses i 5 § 2 mom. ska hos tingsrätten göra en framställning om att denna fattar beslut om erkännande och verkställighet. Framställningen ska göras skriftligen och i den ska uppges grunderna för vägran. Den utredningsorder som utfärdats av den andra medlemsstaten ska fogas till framställningen.

En försvarare ska förordnas för den som ska överföras. Försvararen ska betalas en skälig ersättning som bestäms av tingsrätten och som staten ska svara för. På förordnande av försvarare liksom i övrigt på försvarare tillämpas vad som föreskrivs i 2 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

Den som ska överföras ska höras personligen. Åklagaren och försvararen ska vara närvarande vid sammanträdet. Samtycke till överförandet ska ges vid sammanträdet, och samtycket ska antecknas i protokollet. Innan samtycket ges ska den person som ska överföras upplysas om vad samtycket innebär för behandlingen av ärendet. (Nytt 4 mom.)

Den som ska överföras ska underrättas om tingsrättens beslut och om rätten att söka ändring i beslutet i enlighet med 20 § 5 mom. (Nytt 5 mom.)

Vid behandlingen av ärendet iakttas i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om behandling av häktningsärenden i tvångsmedelslagen. (Nytt 6 mom.)

Den tid som en person varit berövad friheten med anledning av tillfälligt överförande räknas i Finland personen till godo på det sätt som föreskrivs i 6 kap. 13 § i strafflagen (39/1889). (3 mom. i RP)

13 §

Tillfälligt överförande av frihetsberövade från andra medlemsstater till Finland, transitering samt hållande i förvar.

Beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder enligt artikel 23 i direktivet som utfärdats av en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som gäller tillfälligt överförande av en frihetsberövad person från den medlemsstaten till Finland ~~samt beslut om transitering av en frihetsberövad person genom finskt territorium~~ fattas av en åklagare som avses i 5 § 2 mom. Uppgifter om identiteten på och utredningsordern för den person som ska transiteras genom Finland ska översändas till den åklagare som beslutar om transiteringen.

Även beslut om transitering av en frihetsberövad person genom finskt territorium fattas av en åklagare som avses i 5 § 2 mom. Den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten ska översända uppgifter om identiteten på och utredningsordern för den person som ska transiteras genom Finland. Uppgifterna ska sändas till den åklagare som beslutar om transiteringen.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

En person som har överförs till eller som transiteras genom Finland ska hållas i förvar, om inte den medlemsstat från vilken personen har överförs begär att han eller hon ska frigges. I fråga om hållandet i förvar ska i tillämpliga delar iaktas vad som föreskrivs i häktninglagen (768/2005). (2 mom. i RP)

14 §

Transport av en person och överlämnande av bevis till den medlemsstat som utfärdat utredningsordern

I situationer som avses i 12 och 13 § svarar centralkriminalpolisen för transporten av personen. Centralkriminalpolisen svarar vid behov för arrangemang i anslutning till översändande av bevis som inhämtats som resultat av verkställigheten av en utredningsorder.

15 §

Hörande genom videokonferens eller per telefon

I enlighet med artikel 24 i direktivet får vittnen, sakkunniga och målsägande höras genom videokonferens eller annan ljud- och bildöverföring.

Den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. kan på skriftlig begäran av den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten besluta att en person ska höras som vittne utan att hans eller hennes identitet och kontaktuppgifter avslöjas (anonymt vittne), om

- 1) vittnet har beviljats anonymitet i den utfärdande medlemsstaten, och
- 2) anonymitet i en motsvarande situation också skulle kunna beviljas enligt 5 kap. 11 a § 1 mom. i lagen om rättegång i brottmål.

Tingsrätten kan besluta om anonymitet också på skriftlig ansökan av åklagaren eller den misstänkte eller svaranden, om anonymitet i en motsvarande situation skulle kunna beviljas enligt 5 kap. 11 a § 1 mom. i lagen om rättegång i brottmål. Den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten ska höras i saken.

Begäran eller ansökan eller dess bilagor ska innehålla uppgift om vem den person är som enligt yrkande ska höras som anonymt vittne, en redogörelse för personens vilja att bli hörd som anonymt vittne samt uppgift om de omständigheter och bevis som den utfärdande medlemsstaten eller sökanden åberopar som stöd för sitt yrkande. (Nytt 4 mom.)

Den domare som har beslutat om anonym bevisning ska låta höra det anonyma vittnet genom videokonferens enligt artikel 24 i direktivet. Om domaren har förhinder att sköta hörandet, ska den domare som kommer i dennes ställe sätta sig in i det material som uppkommit i det förfarande där beslut om anonymitet fattades. (Nytt 5 mom.)

På beslut om anonym bevisning tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 5 kap. 11 a—11 e § i lagen om rättegång i brottmål. Vittnet får höras om beslutet har vunnit laga kraft eller om det ska iaktas enligt 3 mom. i nämnda 11 e §. (Nytt 6 mom.)

I enlighet med artikel 25 i direktivet får vittnen, sakkunniga och målsägande höras genom telefonkonferens.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

16 §

Hörande av brottsmisstänkta eller svarande genom videokonferens

I enlighet med artikel 24 i direktivet får också den misstänkte i en förundersökning av ett brott eller en svarande i ett brottmål höras genom videokonferens eller annan ljud- och bildöverföring.

En förutsättning för hörande av en svarande i ett brottmål är att svaranden samtycker till det och att hörandet med beaktande av ärendets natur och andra omständigheter inte äventyrar svarandens rättsskydd. Beslut om hörande fattas av den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom.

En svarande eller misstänkt som ska höras genom videokonferens eller annan ljud- och bildöverföring har rätt att anlita biträde. En försvarare ska förordnas för honom eller henne, om han eller hon begär det. Till försvararen ska betalas en skälig ersättning som bestäms av tingsrätten och som staten ska svara för. Om förordnande av försvarare på tjänstens vägnar liksom i övrigt om försvarare gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 2 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

Innan ett samtycke till en videokonferens begärs ska innebörden av samtycket klargöras för svaranden och den misstänkte liksom också hans eller hennes rätt att anlita biträde samt att han eller hon kan förordnas en försvarare. Samtycket ska upptas i inspelningen.

Svaranden kallas till tingsrätten för att höras med iakttagande av vad som föreskrivs om delgivning av stämning i brottmål. I kallelsen till svaranden ska han eller hon informeras om sina rättigheter samt uppmanas att till tingsrätten inom utsatt tid skriftligen anmäla om han eller hon samtycker till att bli hörd genom en videoförbindelse.

17 §

Täckoperationer och bevisprovokation genom köp

I syfte att verkställa en utredningsorder får täckoperationer och bevisprovokation genom köp genomföras på det sätt som avses i artikel 29 i direktivet för att utreda ett brott i enlighet med bestämmelserna i 10 kap. i tvångsmedelslagen.

När beslut fattas om erkännande och verkställighet av en utredningsorder avseende en täckoperation kan den behöriga myndigheten i den utfärdande staten beviljas rätt att för utredning av ett brott utföra täckoperationer och bevisprovokation genom köp på finskt territorium i enlighet med bestämmelserna i 10 kap. i tvångsmedelslagen. En motsvarande rättighet kan ges en tjänsteman från en annan medlemsstat i Europeiska unionen utifrån en utredningsorder som en finsk behörig myndighet har utfärdat.

En sådan tjänsteman från en annan medlemsstat i Europeiska unionen som är verksam i Finland i enlighet med 2 mom. kan ges rätt att bära vapen, om det är nödvändigt på grund av verksamhetens karaktär. Vapnet får endast användas i sådana nödvärnssituationer som avses i 4 kap. 4 § i strafflagen. Beslut om rätt att bära vapen fattas av en polisman som hör till befälet.

18 §

Villkor i beslut om teletvångsmedel

När en domstol fattar beslut om teleavlyssning i enlighet med 10 kap. 5 § i tvångsmedelslagen med anledning av en utredningsorder enligt artikel 30.2 eller en underrättelse enligt artikel 31.1 i

Betänkande LaUB 7/2017 rd

direktivet, ska den uppställa ett villkor enligt vilket myndigheten i den medlemsstat som utfärdat ordern eller lämnat underrättelsen ska iaktta bestämmelserna i 10 kap. 52 och 55 § i tvångsmedelslagen samt bestämmelserna i 56 § i det kapitlet om i vilka fall överskottsinformation får användas. Motsvarande villkor ska uppställas när det fattas beslut om användningen av andra i de paragraferna avsedda tvångsmedel på finskt territorium. Domstolen ska också uppställa andra villkor som behövs med tanke på rättsskyddet för den person som är föremål för åtgärden.

19 §

Underrättelser om teleavlyssning

Underrättelser enligt artikel 31 i direktivet tas emot och framställs av centralkriminalpolisen. Efter att ha tagit emot en underrättelse ska centralkriminalpolisen utan dröjsmål översända ärendet till domstolen för avgörande.

20 §

Ändringssökande

Ändring i en åtgärd som ska verkställas i Finland får sökas med iakttagande av vad som i finsk lag föreskrivs om sökande av ändring i åtgärden i fråga. Den som har rätt att söka ändring kan samtidigt söka ändring i beslutet om erkännande och verkställighet av utredningsordern.

Den som enligt 1 mom. har rätt att söka ändring underrättas om ett beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder i Finland och om rätten att söka ändring i det beslutet samtidigt som han eller hon underrättas om rätten att söka ändring i den åtgärd som ska verkställas i Finland.

I övrigt än vad som föreskrivs i 1 mom. får ändring inte sökas i ett beslut om erkännande och verkställighet av en utredningsorder i Finland.

Ändring i en utredningsorder som utfärdats i Finland får inte sökas genom besvär.

Den person som ska överföras får överklaga **ett** i 12 § **eller 23 § 3 mom. avsett beslut** genom besvär med iakttagande av vad som föreskrivs om sökande av ändring i beslut av tingsrätten. Ärendet ska behandlas skyndsamt.

Ändringssökande hindrar inte att åtgärden eller beslutet verkställs, om inte den domstol som handlägger saken bestämmer något annat.

21 §

Språk och översättningar

En utredningsorder och en i 13 § avsedd begäran om transitering som översänds till Finland ska vara avfattad på finska, svenska eller engelska, eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk. Den verkställande myndigheten kan också godta en översänd utredningsorder som avfattas på något annat språk, om det inte finns något annat hinder för godtagandet.

Den verkställande myndigheten ska vid behov se till att utredningsordern översätts till finska eller svenska.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

3 kap.

Utfärdande av en utredningsorder i Finland

22 §

Myndigheter som är behöriga att utfärda en utredningsorder

I enlighet med artikel 2 c ii i direktivet kan en utredningsorder i Finland utfärdas av en anhållningsberättigad tjänsteman som har befogenheter som undersökningsledare vid polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet. Utredningsordern ska då fastställas av en åklagare.

I enlighet med artikel 2 c i i direktivet kan en utredningsorder också utfärdas av en åklagare, en tingsrätt, en hovrätt eller högsta domstolen.

23 §

Utfärdande av en utredningsorder

En utredningsorder kan utfärdas i ett straffrättsligt ärende vars behandling ingår i en i 22 § nämnd myndighets behörighet.

Om det för den i utredningsordern begärda åtgärden under motsvarande förhållanden i Finland förutsätter ett beslut av någon annan myndighet än den som utfärdar eller fastställer ordern, ska ett sådant beslut inhämtas som grund för ordern.

Beslut om utfärdande av en utredningsorder **enligt artikel 23 i direktivet** för tillfälligt överförande till **en annan medlemsstat** av en i Finland frihetsberövad person fattas av den tingsrätt som avses i 5 § 2 mom. **En åklagare som avses i 22 § ska hos tingsrätten göra en framställning om att denna fattar beslut om att utfärda en utredningsorder.** På förfarandet tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 12 § 3—7 mom.

24 §

Språk och översättningar

En utredningsorder ska avfattas på något av den verkställande statens officiella språk eller på något annat språk som den staten godkänner, eller översättas till något av dessa språk.

Den myndighet som utfärdar utredningsordern ska sörja för översättning av ordern till ett språk som avses i 1 mom., om inte något annat avtalas.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

4 kap.

Särskilda bestämmelser

25 §

Hemlighållande, tystnadsplikt samt begränsningar i användningen av uppgifter

På en utredningsorder som en behörig myndighet i en annan medlemsstat översänt till Finland och på verkställigheten av ordern i Finland tillämpas vad som föreskrivs om hemlighållande, tystnadsplikt och rätt att få information i ett motsvarande ärende i Finland.

På bevis, handlingar och uppgifter som överlämnats till Finland med stöd av en utredningsorder som utfärdats av en behörig finsk myndighet tillämpas vad som föreskrivs om hemlighållande, tystnadsplikt och rätt att få information i ett motsvarande ärende i Finland.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska även de villkor och förfaranden iakttagas som myndigheten i en annan medlemsstat har ställt för hemlighållande, tystnadsplikt eller begränsningar i användningen av uppgifterna.

När en åklagare på grundval av 22 § 1 mom. får en utredningsorder för fastställelse tillämpas på åklagarens tystnadsplikt och tystnadsrätt vad som föreskrivs om tystnadsplikt och tystnadsrätt för förundersökningsmyndigheten. (Nytt 4 mom.)

26 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

På begäranden om rättslig hjälp som har översänts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I förhållande till en sådan medlemsstat som inte när denna lag träder i kraft har genomfört direktivet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag till dess att medlemsstaten i fråga har genomfört direktivet.

2.

Lag

om upphävande av lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om en europeisk bevisinhämtningsorder för att in-

Betänkande LaUB 7/2017 rd

hämta föremål, handlingar eller uppgifter som ska användas i straffrättsliga förfaranden och om tillämpning av rambeslutet

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om en europeisk bevisinhämtningsorder för att inhämta föremål, handlingar eller uppgifter som ska användas i straffrättsliga förfaranden och om tillämpning av rambeslutet (729/2010).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

I förhållande till andra medlemsstater i Europeiska unionen tillämpas denna lag endast på sådan rättshjälp som inte omfattas av lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (/). Denna lag tillämpas dock i förhållande till republiken Irland och Konungariket Danmark.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På begäranden om rättshjälp som har översänts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

I förhållande till en sådan medlemsstat i Europeiska unionen som inte när denna lag träder i kraft har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag till dess att medlemsstaten i fråga har genomfört direktivet.

4.

Lag

om ändring av lagen om verkställighet i Europeiska unionen av frysningsbeslut av egendom eller bevismaterial

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet i Europeiska unionen av frysningsbeslut av egendom eller bevismaterial (540/2005) 2 och 5 § samt 16 § 3 mom., sådana de lyder, 2 § delvis ändrad i lag 830/2011 samt 5 § och 16 § 3 mom. i lag 287/2013, som följer:

2 §

Definition

Med *frysningsbeslut* avses ett beslut som utfärdats i ett brottmål av en behörig rättslig myndighet i en medlemsstat i Europeiska unionen i syfte att tillfälligt förhindra förstöring, omvandling, flyttning, överföring eller överlåtelse av sådan egendom som kan omfattas av förverkande eller har förverkats. I förhållande till republiken Irland och Konungariket Danmark avses med frysningsbeslut dessutom ett beslut som riktar sig mot egendom som kan utgöra bevismaterial.

När Finland är den stat som översänder ett frysningsbeslut avses med frysningsbeslut en domstols beslut om kvarstad enligt 6 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011), en åklagares beslut om tillfällig kvarstad enligt 6 kap. i den lagen och en domstols eller åklagares beslut om beslag enligt 7 kap. i samma lag i sådana ärenden som avses i 1 mom.

5 §

Behöriga åklagare

Åklagarna inom domkretsen för Helsingfors tingsrätt är behöriga att fullgöra åklagaruppgifter i samband med verkställandet av frysningsbeslut. Av särskilda skäl kan också någon annan åklagare vara behörig åklagare.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

16 §

Överklagande av verkställighet av frysningsbeslut

Behörig tingsrätt i de fall som avses i 1 och 2 mom. är Helsingfors tingsrätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På begäranden om frysning som har översänts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I förhållande till en sådan medlemsstat i Europeiska unionen som inte när denna lag träder i kraft har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag till dess att medlemsstaten i fråga har genomfört direktivet.

5.

Lag

om ändring av 7 kap. 21 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i tvångsmedelslagen (806/2011) 7 kap. 21 § 6 mom. och
ändras 7 kap. 21 § 5 mom. som följer:

7 kap.

Beslag samt kopiering av handlingar

21 §

Beslut om beslag när en främmande stat har begärt rättslig hjälp

I fråga om begäranden om frysning som inkommit från en medlemsstat i Europeiska unionen och som avses i lagen om verkställighet i Europeiska unionen av frysningsbeslut av egendom el-

Betänkande LaUB 7/2017 rd

ler bevismaterial och i fråga om beslut om beslag som avses i lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (/) iakttas de lagarna i stället för 1—4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 2 § i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål (150/2004) ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Förhållande till andra lagar och internationella förpliktelser

Bestämmelser om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer mellan Finland och andra medlemsstater i Europeiska unionen finns i lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (/). Denna lag tillämpas dock i förhållande till republiken Irland och Konungariket Danmark.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På begäranden om rättslig hjälp som har översänts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I förhållande till en sådan medlemsstat i Europeiska unionen som inte när denna lag träder i kraft har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag till dess att medlemsstaten i fråga har genomfört direktivet.

Betänkande LaUB 7/2017 rd

Helsingfors 8.6.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kari Tolvanen saml
medlem Niilo Keränen cent
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Antero Laukkanen kd
medlem Sanna Marin sd
medlem Mika Niikko saf
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Juha Pylväs cent
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Ville Tavio saf
ersättare Susanna Koski saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.